

Fuksiade kerge ja keeruline hooldus

REPRO

Tänavu suvel Türi tuttava pool käies nägin selle pere lilleaeda. Oli väga muljetavaldav, kui palju võib väikesel maalapil kasvatada lilleliiki ja silmailu. Erilist vaimustust pakkus aga fuksiakogu – ligi 20 sorti. Ka mulle anti kaasa fuksiapistikuid, et saaksin kodus neid imelisi lilli kasvatama hakata.

Jõhvis Juhani Aiaäris nägin, et ampelid fuksiatega olid ka siia müügile jõudnud. Ahvatlus oli suur ja ma ei saanud enne kauplusest lahkuda, kui see ampel lilledega sai ostetud. Kes teab, kas Türi toodetest vastu talve asja saab. Järgmisel aastal, kui elu ja tervist jätkub, muretsen neid rohkem.

Mul on palve, et räägiksite laiemalt, kuidas selliste uhkete lilledega käituda, et neil oleks normaalsed elutingimused, et saaks neid ise õigesti paljundada, kuidas neid ületalve pidada jne.

Vastab

JAAN METTIK

Fuksiad kuuluvad ilutaimede “halli tsooni”. Kesk- ja Lääne-Euroopas saab neist paljusid kasvatada õuetaimedena. Kõige külmakindlam, patagoonia fuksia (*Fuchsia magellanica*), on suuteline leebemad talved isegi Lätis üle elama. Meil tuleb fuksia talveks siiski varju alla tuua, sest avamaal talvitumine pole kuigi tõenäoline.

Samas pole tegu ka klassikalise toataimega, sest aknalaual talvituv fuksia on kõike muud kui kaunis. Ta lõpetab õitsemise, loobib enamiku oma lehtedest maha ning muutub sagsiseks poolraagus pöösaks.

Kõige paremini tunnevad fuksiad end suvel õues ning talvel jaheadal (sobivaim temperatuur 5–10°) kasvukohal.

Sel ajal oleks talle parim paik valgusküllane kütmata veranda, kus temperatuur talviti oluliselt alla 0° ei lange või jahe kasvuhoone. Asja ajab ära ka aknaga kelder.

Viimases hädas sobib talvituspaigaks isegi tubane aknalaud, kuid see kipub liiga soojaks jääma ning taimed hakkavad kasvatama nõrku väljaveninud võrseid.

Keerukas on ka talvine kastmine. Kuna fuksiatel pole sel ajal eriti lehti, tuleb taimed juurte mädanema mineku vältimiseks suhteliselt kuivana hoida. Vältige siiski mullapalli täielikku läbikuivatamist, sest selline kohtlemine lõpeb reeglina taime hukkumisega.

Kevadel, kasvuperioodi algul, lõigake taimed 1/3 kuni poole võrra tagasi ja istutage ümber ning tõstke pärast öökülmaohu möödumist õue tuule eest varjatud kohale. Parim paik on poolvarjus, kuid koht võib olla isegi varjuline. Fuksia on üks väheseid taimi, kes suudab ka varjus külluslikult õitseda.

Koht võib olla ka päikeseline, kuid sel juhul peate kastmisega väga hoolikas olema. Fuksia on suur joodik ning ajutine kuivale jäämine lõpeb lehtede ja õite puistamisega.

Fuksia on ka hea söömaga ning seetõttu peaks talle valitud istutusmuld olema rammus ja taimi võiks suve jooksul regulaarselt väetada mõne õisdekoratiivsetele taimedele mõeldud väetisega. Lahja mulla ja kesise toidulauaga ei suuda fuksia kasvatada noori tugevaid võrseid, millelt taim õitseb.

Lisaks inimestele meeldivad fuksiad ka kahjuritele. Eriline lemmik on ta kasvuhoonekarilastele, mistõttu uusi taimi hankides tuleb alati hoolega jälgida, et te ühtki pahalast enesele koju ei tooks. Kui märkate taimel karilasi, jätke taim pigem ostmata, sest hiljem on kodus nendega väga raske võidelda.

Peale karilaste söövad fuksiad meelsasti ka kedriklestad ning leheja isegi villtaid. Kui teie taim on langenud seesuguste pahalaste rünnaku ohvriks, ei jää üle muud, kui võtta appi taimekaitsevahendid.

Fuksiade paljundamine on lihtne. See ongi tõenäoliselt üks põhjus, miks nad ilutaimedena nii levinud on. Fuksiad paljundatakse rohtsete ja poolpuitunud pistikutega. Parim aeg nende võtmiseks on kevadsuvel, kui taimed täies kasvuhoos. Siis on juurdumistulemused parimad ning ka noortaimed jõuavad sügiseks parajasse suurusesse kasvada, et talv üle elada.

Pistikud võiksid olla 10–15 cm pikad ning neid võib juurutada nii vees kui mullas. Juurdumisprotsent on hea ning noored taimed kasvavad kiiresti.